Inhoud:

Voorplaat: Zwarte Ooievaar, *George Hageman* pag. 1

Activiteitenagenda najaar 2026, *Bestuur* pag. 4

Bestuursmededelingen en excursieverslagen, *Bestuur* pag. 7

Hoe heet die plant - excursie in de Zuid, *Gijsbert van der Bent* pag. 11

Dansende muggen, *Sjaan van Kekeren-Brouwer* pag. 12

Aalscholvers en Grote Zilverreigers in Nieuw-Leeuwenhorst, *Hein Verkade* pag. 13

Galerie, *Luzia Engesser* pag. 18

Nieuw in de Jan Verwey Bibliotheek, *Jelle van Dijk* pag. 20

- K.H. Voous & H.J. Slijper 1986. **Roofvogels en Uilen van Europa**
- Carel ten Cate 2026. **Vogelgeluiden ontrafeld. Waarom, hoe en waarover vogels zingen en roepen**

Muurplanten in Noordwijk, *Jelle van Dijk* pag. 22

2026: Zes jonge Torenvalken, *George Hageman* pag. 25

Waarnemingen april mei juni 2026, Peter Spierenburg pag. 28

Bij de voorplaat:

Zwarte Ooievaar
Foto George Hageman



Zwarte Ooievaars broeden nog steeds niet in ons land, al hoef je tegenwoordig niet ver meer te reizen om deze vogel in zijn broedgebied te zien (Ardennen, Lüneburger Heide). De gewone Ooievaar is vrijwel uitsluitend te vinden in het boerenland, gebruikmakend van aangeboden paalnesten. De Zwarte Ooievaar daarentegen broedt in uitgestrekte bossen met beken en poelen, vrijwel altijd ver van menselijke bewoning. In 1986 werd het Plan Ooievaar gelanceerd. Dit plan voorzag in de omvorming van de uiterwaarden langs de Grote Rivieren. Hierbij zouden zomerkaden worden doorstoken, nevengeulen aangelegd en uiterwaarden verlaagd door het afgraven van rivierklei. In de nieuwe natuurgebieden zouden spontaan ooibossen ontstaan, was de gedachte. Hiermee zou de Zwarte Ooievaar een kans krijgen zich als broedvogel in ons land te vestigen. Na 40 jaar zien we op diverse plaatsen in het rivierengebied ontwikkelingen in die richting zoals in de Gelderse Poort, bij kasteel Loevestein en in de Biesbosch. De Zwarte Ooievaar heeft zich daar echter nog maar zelden vertoond.
Dat kun je niet zeggen van de Strabrechtse Heide bij Geldrop, De Banen bij Nederweert en de Lanschotse Heide bij Middelbeers. Hier zijn vrijwel jaarlijks in de nazomer groepen Zwarte Ooievaars te zien, soms wel meer dan 10 bij elkaar. In het voorjaar laten de Zwarte Ooievaars zich daar alsnog niet zien. Van een mogelijk broedgeval is dan ook nog geen sprake.
De meeste kans hier een Zwarte Ooievaar te zien heb je vanaf half juli tot eind augustus, de periode dat de Zwarte Ooievaars naar Afrika trekken. Zo kon George Hageman op 10 augustus 2023 boven de Noordzijderpolder deze soort fotograferen. Een enkele keer strijkt hier ook wel eens een Zwarte Ooievaar neer. Dat geluk had Wim Kuijper toen hij op 21 juli 2007 een Zwarte Ooievaar in het Weitje van de Blauwe Paal (AWD) zag foerageren.
Zelden worden in onze regio groepjes gezien zoals in Noord-Brabant en Midden-Limburg. Toch gebeurde dat op 25 juli van dit jaar toen door enkele gelukkige waarnemers een groep van 11 ex. boven Noordwijk aan Zee en Noordwijkerhout werd gezien en gefotografeerd!

Jelle van Dijk